

Nội dung

- Điều khiển luồng: Condition codes
- Rẽ nhánh có điều kiện
- Vòng lặp

Vòng lặp – Ví dụ

Code C

```
int i, sum = 0;  
for (i = 0; i < 10; i++)  
    sum += i;  
  
int i = 0, sum = 0;  
while (i < 10)  
{  
    sum += i;  
    i++;  
}
```

Code assembly

```
1.      movl $0, -4(%ebp)    # i  
2.      movl $0, -8(%ebp)    # result  
3.      jmp .test  
4. .Loop:  
5.      movl -4(%ebp), %eax  
6.      addl %eax, -8(%ebp)  
7.      incl -4(%ebp)  
8. .test:  
9.      cmpl $10, -4(%ebp)  
10.     jl .Loop  
11. // outside of loop
```

Vòng lặp (loops)

■ Vòng lặp trong C

- do-while
- while
- for

■ Vòng lặp ở mức máy tính

- Không có instruction hỗ trợ trực tiếp
- Là tổ hợp các phép **kiểm tra** và **jump có điều kiện**
- Dựa trên dạng vòng lặp **do-while**
  - Các dạng vòng lặp khác trong C sẽ được chuyển sang dạng này sau đó biên dịch thành mã máy

Vòng lặp Do-While

C Code

```
int pcount_do(unsigned int x)
{
    int result = 0;
    do {
        result += x & 0x1;
        x >>= 1;
    } while (x);
    return result;
}
```

Goto Version

```
int pcount_goto(unsigned int x)
{
    long result = 0;
loop:
    result += x & 0x1;
    x >>= 1;
    if(x) goto loop;
    return result;
}
```

- Đếm số bit 1 có trong tham số x (“popcount”)
- Sử dụng rẽ nhánh có điều kiện để tiếp tục hoặc thoát khỏi vòng lặp

Biên dịch vòng lặp Do-While

Goto Version

```
int pcount_goto(unsigned int x)
{
    int result = 0;
loop:
    result += x & 0x1;
    x >>= 1;
    if(x) goto loop;
    return result;
}
```

Registers:

%edx	x
%ecx	result

movl	\$0, %ecx	#	result = 0
.L2:	# loop:		
movl	%edx, %eax		
andl	\$1, %eax	#	t = x & 1
addl	%eax, %ecx	#	result += t
shrl	%edx	#	x >>= 1
jne	.L2	#	If !0, goto loop

Chuyển mã vòng lặp Do-while: Tổng quát

C Code

```
do  
    Body  
    while ( Test );
```

Goto Version

```
loop:  
    Body  
    if ( Test )  
        goto loop
```

■ **Body:**

```
{  
    Statement1;  
    Statement2;  
    ...  
    Statementn;  
}
```

Chuyển mã vòng lặp – Từ C sang assembly

Ví dụ

C Code

```
int func1(int a)
{
    int sum = 0, n = 0;
    do{
        sum += a;
        n++;
    } while (n<10)
    return sum;
}
```

```
int func1(int a)
{
    int sum = 0, n = 0;
    loop:
        sum += a;
        n++;
    if (n < 10)
        goto loop;
    return sum;
}
```

Code assembly

```
// a ở ô nhớ %ebp+8
1. ...
2. movl $0, -4(%ebp) # sum
3. movl $0, -8(%ebp) # n
4. .loop:
5. movl 8(%ebp), %eax
6. addl %eax, -4(%ebp)
7. incl -8(%ebp)
8. cmpl $10, -8(%ebp)
9. jl .loop
10. // return sum
```

Chuyển mã vòng lặp While

- Khác biệt giữa **do-while** và **while**?
  - **Do-while**: thực hiện body ít nhất 1 lần
  - **While**: có thể không thực hiện
- **Chuyển While sang Do-while**
  - Cần đảm bảo thực hiện kiểm tra điều kiện trước tiên!

Chuyển mã vòng lặp While – Dạng 1

- Chuyển mã dạng “nhảy vào giữa” → kiểm tra điều kiện trước
- Sử dụng với option -Og

While version

```
while (Test)
  Body
```


Goto Version

```
goto test;
loop:
Body
test:
if (Test)
  goto loop;
done:
```

Chuyển mã vòng lặp While – Dạng 1 – Ví dụ

C Code

```
int pcount_while  
(unsigned int x)  
{  
    int result = 0;  
    while (x) {  
        result += x & 0x1;  
        x >>= 1;  
    }  
    return result;  
}
```

Dạng “Nhảy vào giữa”

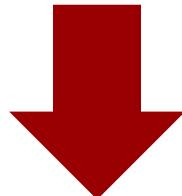
```
int pcount_goto_jtm  
(unsigned int x)  
{  
    int result = 0;  
    goto test;  
loop:  
    result += x & 0x1;  
    x >>= 1;  
test:  
    if(x) goto loop;  
    return result;  
}
```

- Goto đầu tiên bắt đầu vòng lặp tại test để kiểm tra điều kiện trước

Chuyển mã vòng lặp While – Dạng 2

While version

```
while ( Test)
      Body
```


Do-While Version

```
if ( ! Test)
    goto done;
do
    Body
    while( Test );
done:
```

- Chuyển sang dạng “Do-while”
- Sử dụng với option -O1

Goto Version

```
if ( ! Test)
    goto done;
loop:
    Body
    if ( Test)
        goto loop;
done:
```


Chuyển mã vòng lặp While – Dạng 2 – Ví dụ

C Code

```
int pcount_while  
(unsigned int x)  
{  
    int result = 0;  
    while (x) {  
        result += x & 0x1;  
        x >>= 1;  
    }  
    return result;  
}
```

Dạng Do-While

```
int pcount_goto_dw  
(unsigned int x)  
{  
    int result = 0;  
    if (!x) goto done;  
loop:  
    result += x & 0x1;  
    x >>= 1;  
    if(x) goto loop;  
done:  
    return result;  
}
```

- Điều kiện ban đầu được kiểm tra trước khi vào vòng lặp

Dạng vòng lặp For

for (Init; Test ; Update)

Body

```
#define WSIZE 8*sizeof(int)
int pcount_for(unsigned int x)
{
    size_t i;
    int result = 0;
    for (i = 0; i < WSIZE; i++)
    {
        unsigned bit =
            (x >> i) & 0x1;
        result += bit;
    }
    return result;
}
```

Khởi tạo

```
i = 0
```

Kiểm tra

```
i < WSIZE
```

Cập nhật

```
i++
```

Body

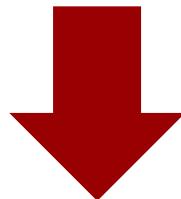
```
{
    unsigned bit =
        (x >> i) & 0x1;
    result += bit;
}
```

Vòng lặp For → Vòng lặp While

For Version

```
for (Init; Test; Update)
```

Body

While Version

Init;

```
while (Test) {
```

Body

Update;

}

Chuyển vòng lặp For sang While

Khởi tạo

```
i = 0
```

Kiểm tra

```
i < WSIZE
```

Cập nhật

```
i++
```

Body

```
{  
    unsigned bit =  
        (x >> i) & 0x1;  
    result += bit;  
}
```

```
int pcount_for_while(unsigned int x)  
{  
    size_t i;  
    long result = 0;  
    i = 0;  
    while (i < WSIZE)  
    {  
        unsigned bit =  
            (x >> i) & 0x1;  
        result += bit;  
        i++;  
    }  
    return result;  
}
```

Chuyển vòng lặp For sang Do-While

C Code

```
int pcount_for(unsigned int x)
{
    size_t i;
    int result = 0;
    for (i = 0; i < WSIZE; i++)
    {
        unsigned bit =
            (x >> i) & 0x1;
        result += bit;
    }
    return result;
}
```

Goto Version

```
int pcount_for_goto_dw
(unsigned int x) {
    size_t i;
    int result = 0;
    i = 0;
    if (!(i < WSIZE))
        goto done; Init
loop:
{
    unsigned bit =
        (x >> i) & 0x1; Body
    result += bit;
}
i++; Update
if (i < WSIZE) Test
    goto loop;
done:
    return result;
}
```

Chuyển mã vòng lặp – Từ C sang assembly

Ví dụ

C Code

```
int func1(int a)
{
    int sum = 0;
    for (int i = 0; i < a; i+=2)
        sum += (a - i);
    return sum;
}
```

Code assembly

```
// a ở ô nhớ %ebp+8
1. ...
2. movl $0, -4(%ebp) # sum
3. movl $0, -8(%ebp) # i
4. jmp .test
5. .Loop:
6. movl 8(%ebp), %eax
7. subl -8(%ebp), %eax
8. addl %eax, -4(%ebp)
9. addl $2, -8(%ebp)
10..test:
11. movl 8(%ebp), %eax
12. cmpl -8(%ebp), %eax
13. jg .Loop
14.// return sum
```

Chuyển mã vòng lặp – Từ assembly sang C

Ví dụ 1

```
// x at %ebp+8
1. func:
2.         pushl %ebp
3.         movl %esp,%ebp
4.         subl $4,%esp
5.         movl $0,-4(%ebp)      # count
6. .L1:
7.         addl $2,8(%ebp)
8.         incl -4(%ebp)
9.         cmpl $9,8(%ebp)
10.        jle .L1
11.        movl -4(%ebp),%eax
12.        leave
13.        ret
```

■ Khởi tạo?

count = 0;

■ Điều kiện kiểm tra?

x <= 9

■ Body?

x += 2;

count ++;

do {

x += 2;

count++;

} while (x <= 9)

Chuyển mã vòng lặp – Từ assembly sang C

Ví dụ 2

```
1. func:  
2.     ...  
3.     movl $0,-8(%ebp)    # count  
4.     movl $0,-4(%ebp)    # i  
5. .L2:  
6.     cmpl $19,-4(%ebp)  
7.     jg .L3  
8.     movl -4(%ebp),%eax  
9.     addl %eax,-8(%ebp)  
10.    incl -4(%ebp)  
11.    jmp .L2  
12. .L3:  
13.     leave  
14.     ret
```

- Khởi tạo?
 $i = 0; count = 0;$
- Điều kiện dừng?
 $i > 19$
- Cập nhật?
 $i++$
- Body?
 $count += i$

```
count = 0; i=0;  
while (i < 20) {  
    count += i;  
    i++;  
}
```

```
count = 0;  
for (i = 0; i < 20; i++)  
    count += i;
```

Chuyển mã vòng lặp – Từ assembly sang C

Ví dụ 3

```
1.      movl $0,-8(%ebp)    # count
2.      movl $0,-4(%ebp)    # i
3. .L1:
4.      cmpl $25,-4(%ebp)  } // Kiểm tra điều
5.      jge  .L3           } kiện trước tiên
6.      movl -4(%ebp),%eax
7.      cmpl -8(%ebp), %eax
8.      jg   .L2
9.      addl %eax,-8(%ebp)
10. .L2:
11.      subl %eax, -8(%ebp)
12.      incl -4(%ebp)
13.      jmp  .L1
14. .L3:
15.      leave
16.      ret
```

- Khởi tạo?
 $i = 0; count = 0;$
- Điều kiện kiểm tra vòng lặp?
 $i < 25$
- Body?

```
if (i <= count)
    count += i;
count-=i;
i++;
```

```
int i = 0, count = 0;
while (i < 25) {
    if (i <= count)
        count += i;
    count-=i;
    i++;
}
```

Chuyển mã vòng lặp – Từ assembly sang C

Ví dụ 4

Cho mảng ký tự **char*** **a** có độ dài **len**

```
// &a[0] at %ebp+8, len at %ebp+12
1. array_func:
2.         movl    $0, -8(%ebp) # result
3.         movl    $0, -4(%ebp) # i
4.         jmp     .L2
5. .L3:
6.         movl    -4(%ebp), %edx
7.         movl    8(%ebp), %eax
8.         addl    %edx, %eax
9.         mov     (%eax), %al
10.        subl   $48, %eax
11.        addl    %eax, -8(%ebp)
12.        addl    $1, -4(%ebp)
13. .L2:
14.        movl    -4(%ebp), %eax
15.        cmpl    12(%ebp), %eax
16.        jl      .L3
17.        movl    -8(%ebp), %eax #return
```

■ Khởi tạo?

■ Điều kiện dừng?

■ Cập nhật?

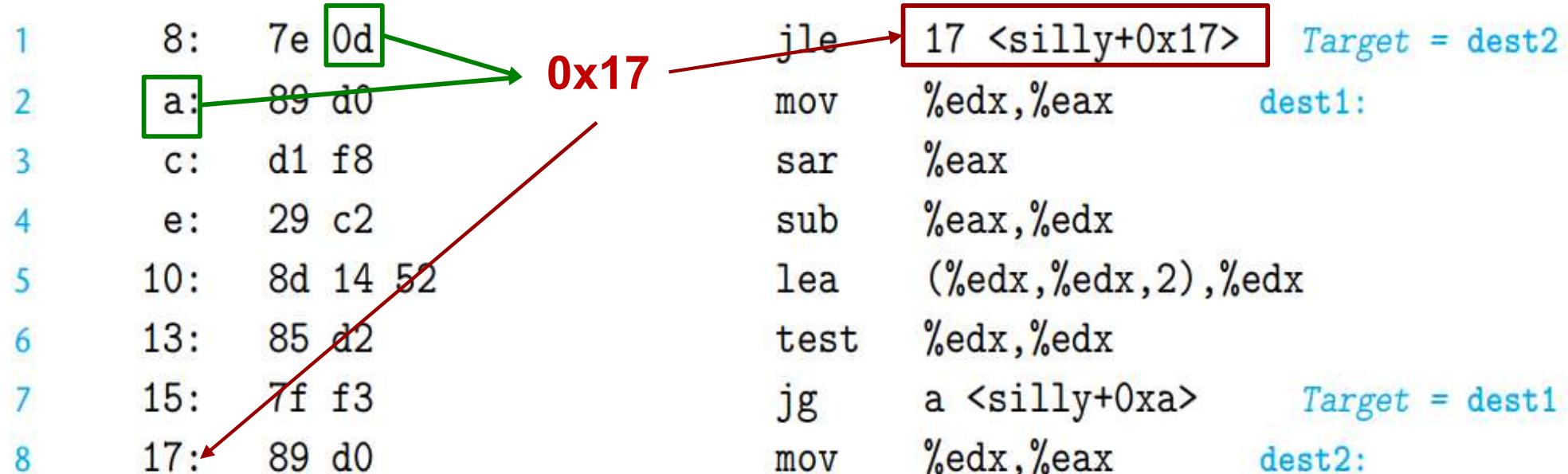
■ Body?

Extra 1: Các câu lệnh jump - Label

- Vị trí sẽ nhảy đến của các lệnh jump trong mã assembly được biểu diễn dưới dạng các *label*.
- **Assembler** và **Linker** có thể lựa chọn 1 trong 2 cách để xác định vị trí nhảy đến:
  - *Địa chỉ tuyệt đối*: 4 (hoặc 8) bytes địa chỉ chính xác của instruction đích muốn nhảy đến.
  - *PC relative – địa chỉ tương đối*: khoảng cách tương đối giữa instruction đích và vị trí instruction liền sau lệnh jump (giá trị thanh ghi PC).

Extra 1: Các câu lệnh jump - Label

■ PC relative – địa chỉ tương đối

Extra 2: Sử dụng Condition Codes

Gán giá trị dựa trên điều kiện

■ Các instruction SetX

- **setx dest**
- Gán **byte thấp nhất (low-order byte)** của destination thành 1 hoặc 0 dựa trên 1 nhóm các condition codes.
- Không thay đổi 7 bytes còn lại

SetX	Condition	Description
sete	ZF	Equal / Zero
setne	~ZF	Not Equal / Not Zero
sets	SF	Negative
setns	~SF	Nonnegative
setg	~ (SF^OF) & ~ZF	Greater (Signed)
setge	~ (SF^OF)	Greater or Equal (Signed)
setl	(SF^OF)	Less (Signed)
setle	(SF^OF) ZF	Less or Equal (Signed)
seta	~CF & ~ZF	Above (unsigned)
setb	CF	Below (unsigned)

Các thanh ghi x86-64: low-order byte?

%rax	%al	%r8	%r8b
%rbx	%bl	%r9	%r9b
%rcx	%cl	%r10	%r10b
%rdx	%dl	%r11	%r11b
%rsi	%sil	%r12	%r12b
%rdi	%dil	%r13	%r13b
%rsp	%spl	%r14	%r14b
%rbp	%bp1	%r15	%r15b

- Có thể tham chiếu đến các byte thấp này

Extra 2: Sử dụng Condition Codes

Gán giá trị dựa trên điều kiện (tt)

- Các instruction SetX:
  - Gán giá trị cho 1 byte dựa trên 1 nhóm các condition codes
- Thay đổi 1 byte trong các thanh ghi
  - Không thay đổi các bytes còn lại
  - Thường dùng `movzbl`
    - Instruction 32-bit cũng gán 32 bits cao thành 0

```
int gt (long x, long y)
{
    return x > y;
}
```

Thanh ghi	Tác dụng
<code>%rdi</code>	Tham số <code>x</code>
<code>%rsi</code>	Tham số <code>y</code>
<code>%rax</code>	Giá trị trả về

```
cmpq    %rsi, %rdi      # Compare x:y
setg    %al               # Set when >
movzbl  %al, %eax       # Zero rest of %rax
ret
```

Extra 3: Sử dụng Condition Codes

Chuyển giá trị có điều kiện (conditional move)

- Các instruction move có điều kiện
  - Hỗ trợ thực hiện:
if (Test) Dest $\leftarrow$ Src
  - Hỗ trợ trong các bộ xử lý x86 từ 1995 trở về sau
  - GCC tries to use them
    - But, only when known to be safe
- Why?
  - Branches are very disruptive to instruction flow through pipelines
  - Conditional moves không cần chuyển luồng

C Code

```
val = Test  
    ? Then_Expr  
    : Else_Expr;
```

Goto Version

```
result = Then_Expr;  
eval = Else_Expr;  
nt = !Test;  
if (nt) result = eval;  
return result;
```

Chuyển giá trị có điều kiện (conditional move)

Ví dụ

```
long absdiff
    (long x, long y)
{
    long result;
    if (x > y)
        result = x-y;
    else
        result = y-x;
    return result;
}
```

Register	Use(s)
%rdi	Argument x
%rsi	Argument y
%rax	Return value

absdiff:

```
    movq    %rdi, %rax    # x
    subq    %rsi, %rax    # result = x-y
    movq    %rsi, %rdx
    subq    %rdi, %rdx    # eval = y-x
    cmpq    %rsi, %rdi    # x:y
    cmovle  %rdx, %rax    # if <=, result = eval
    ret
```

Chuyển giá trị có điều kiện (conditional move)

Bad cases

Tính toán phức tạp

```
val = Test(x) ? Hard1(x) : Hard2(x);
```

- Cả 2 giá trị đều được tính toán
- Chỉ hữu ích khi các phép tính toán đều đơn giản

Tính toán có rủi ro

```
val = p ? *p : 0;
```

- Cả 2 giá trị đều được tính toán
- Có thể có những ảnh hưởng không mong muốn (p null?)

Tính toán có tác động phụ

```
val = x > 0 ? x*=7 : x+=3;
```

- Cả 2 giá trị đều được tính toán
- Cần loại bỏ tác động phụ

Nội dung

■ Các chủ đề chính:

- 1) Biểu diễn các kiểu dữ liệu và các phép tính toán bit
- 2) Ngôn ngữ assembly cơ bản
- 3) Điều khiển luồng trong C với assembly
- 4) Các thủ tục/hàm (procedure) trong C ở mức assembly
- 5) Biểu diễn mảng, cấu trúc dữ liệu trong C
- 6) Một số topic ATTT: reverse engineering, bufferoverflow
- 7) Phân cấp bộ nhớ, cache
- 8) Linking trong biên dịch file thực thi

■ Lab liên quan

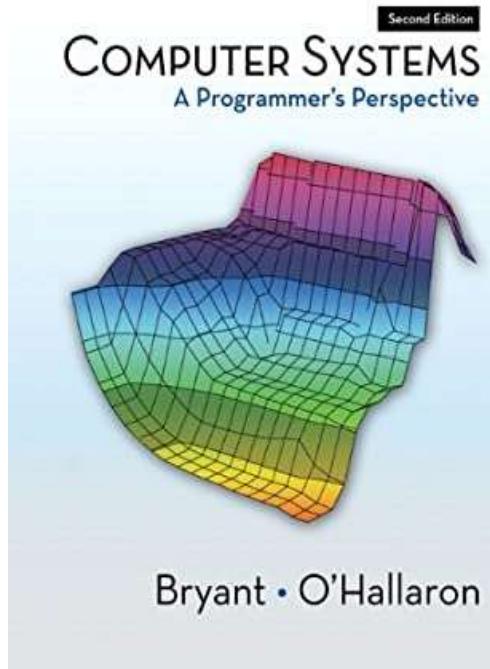
- Lab 1: Nội dung 1
- Lab 2: Nội dung 1, 2, 3
- Lab 3: Nội dung 1, 2, 3, 4, 5, 6
- Lab 4: Nội dung 1, 2, 3, 4, 5, 6
- Lab 5: Nội dung 1, 2, 3, 4, 5, 6
- Lab 6: Nội dung 1, 2, 3, 4, 5, 6

Giáo trình

■ Giáo trình chính

Computer Systems: A Programmer's Perspective

- Second Edition (CS:APP2e), Pearson, 2010
- Randal E. Bryant, David R. O'Hallaron
- <http://csapp.cs.cmu.edu>

■ Tài liệu khác

- *The C Programming Language*, Second Edition, Prentice Hall, 1988
  - Brian Kernighan and Dennis Ritchie
- *The IDA Pro Book: The Unofficial Guide to the World's Most Popular Disassembler*, 1st Edition, 2008
  - Chris Eagle
- *Reversing: Secrets of Reverse Engineering*, 1st Edition, 2011
  - Eldad Eilam

KEEP
CALM
AND
ENJOY YOUR
SEMESTER :)